

POD GRADOM, glasilo Krajevne skupnosti Kandija – Grm,
december, 2016

Preveč zidov, premalo mostov

Daniel Brkič, dobitnik Trdinove nagrade Mestne občine Novo mesto za leto 2015, koordinator projektne skupine za prenavo Mordaxove kapele

Spoštovani, zaprošen sem, naj kot pastor Evangelijske cerkve Dobrega pastirja, ki domuje v Krajevni skupnosti Kandija-Grm, in kot profesor družbene teologije na univerzi napišem nekaj misli o svojem humanističnem umevanju sodobne sekularne družbe.

Človeštvo je premagalo lastne meje, kar je pohvalno. Pred nami je kibernetizacija, simulirana spojitev človeka s strojem in z računalnikom. A kaj, ko nas lahko naš laboratorijski izdelek, novi dvonožec – humanoidni robot z umetno superinteligenco – zaradi naše biološke omejenosti premaga kot nezmotljiv vseved. Kot bi sami iz sebe brili norce. Kaj bo z našo identiteto in etiko? »Kje je modrost, ki smo jo izgubili v znanju in kje je znanje, ki smo ga izgubili v informacijah?« (T. S. Eliot) Novi enooki kiklop, mutant človečnosti z mikročipom na sredi čela, nam lahko prometejsko upleni naš modri planet, Zemljo, ker človek kot oseba postaja stvar eksploatacije in manipulacije. Prepričali so nas, da nas določa to, kateremu tipu pametnega telefona pripadamo, katero modno znamko nosimo, kateremu svojemu idolu smo podobni in kateri silikonski vložek imamo. Na pohodu je poskus dizajniranja ljudi in nova ideologija družbenega spola, genderizem. Postajamo arhitekti kulture smrti. Bolj ko govorimo o svobodi in demokraciji, več je anarhije in terorizma. Bolj ko govorimo o ekološki kulturi, bolj radioaktivni smo. Verjamemo, da se tam, kjer umre avtoriteta, rodi svoboda. V resnici pa tam, kjer ni avtoritete, ni niti svobode. Albert Einstein je ocenil, da takšna civilizacija konča na stopnji barbarstva, veliki Dostojevski pa, da pomeni napoved smrti Bógu v bistvu smrt človeka, saj je človeku, če ni Boga, vse dovoljeno, in je tak svet vedno proti človeku.

Kdo bo vrnil apatičnemu človeku dostojanstvo osebnosti in verodostojni smisel sredi eksistencialne krize totalnega brezupa grozeče praznine in tesnobnosti? Razčlovečenega človeka lahko redefinira in mu vrne digniteto samo njegov bližnji, kajti ni večjega zločina, kot je zločin zoper bližnjega. Kdor se pregreši zoper človeka, se pregreši zoper Boga. Greh je vse, kar je proti človeku, kar je proti ljubezni. Zato se je krščanski Bog na prvi božič v Jezusu Kristusu učlovečil in postal naš bližnji, ker je vsemogočen v ljubezni. Ni postal religija, sistem, ideologija, ideja, program, ampak človek s srcem. Zato moram postati najprej človek in šele nato vernik. Kajti Bog nima veroizpovedi. V Evropi je veliko rimokatolikov, pravoslavnikov in

protestantov, malo pa je kristjanov. Vse drugo kompromitira vero; iz nje naredi ideologijo, iz kristjanov pa hinavce, krščanske ateiste. Ne smem trditi, da ljubim Boga, če ne ljubim sočloveka, ne glede na njegov predznak. Od prvega božiča Bog živi predvsem na Zemlji, med ljudmi, zato se imenuje Emanuel, kar pomeni Bog z nami. Človek, čigar Bog živi samo v nebesih, ne ljubi svojega bližnjega, ampak ga ocenjuje po predsodkih verske in nacionalne pripadnosti. V bistvu ima Bog veliko ljudi, ki jih Cerkev nima, Cerkev pa veliko ljudi, ki jih Bog nima. Zame sta iskren in pošten agnostik in ateist bliže Bogu kot dvoličen kristjan z masko svoje »salonske« vere. Navsezadnje, če ne bi bilo Boga, ne bi bilo niti ateistov.

Če bi ljudje načrtovali Božji prihod med nas, bi bil povsem drugačen. Prišel bi kot osvajalec, politik, diplomat, umetnik, filozof, učenjak, znanstvenik, ekonomist, revolucionar, ne pa kot običajen človek. A očitno ni hotel Zemlje spremeniti v kasarno, taborišče, režim, parlament, ambasado, teater, cerkveno institucijo, laboratorij, podjetje, banko ... Noče, da bi postal človek predmet statistike, manipulacije, eksploatacije, ekonomije, profita, politične demagogije, populizma, verske ideologije, ampak edinstven, sprejet in ljubljen. Veliki duh človeštva, Mahatma Gandhi, je ob svoji smrti zapisal sedem smrtnih grehov človeštva, ki dajejo na preizkus predvsem nas, ekskluzivne zahodnjake. Zablode sveta je poimenoval: bogastvo brez dela, užitek brez vesti, znanje brez značaja, ekonomija brez etike (morale), znanost brez humanosti, čaščenje Boga brez ljubezni služenja in politika brez principov (načel).

Spoštovani sokrajani, želim, da bi letošnji praznični dnevi postali odločitev za spremembo v nas samih in bi v KS Kandija-Grm razmislili o Gandhijevih svarilih ter podali drug drugemu roko spoštovanja, dialoga, tolerance, odpuščanja in sprave. To je lahko največja in trajna naložba krajevne skupnosti, ki nič ne stane, a nas plemeniti, bogati in osrečuje. Isaac Newton je že davno trdil, da gradimo preveč zidov in premalo mostov.

Dr. Daniel Brkič